

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. július 2.
(OR. en)

10162/19

ECOFIN 617
UEM 220
SOC 469
EMPL 358
COMPET 498
ENV 589
EDUC 304
RECH 337
ENER 341
JAI 699
FSTR 120
REGIO 156

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9933/19 - COM(2019) 509 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Spanyolország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Spanyolország 2019. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2019) 509 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Spanyolország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Spanyolország 2019. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérét. Az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Spanyolországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyott. A Tanács 2019. április 9-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást³ (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlás), amely öt ajánlást fogalmaz meg az euroövezetre vonatkozóan (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó ajánlások).
- (2) Mivel Spanyolország pénzneme az euró, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Spanyolországnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlást, melyet az alábbi 1–4. ajánlás tükröz. Mindenekelőtt a termelékenység javítását célzó intézkedések hozzájárulnak majd az első euroövezeti ajánlás teljesítéséhez az euroövezet egyensúlyának helyreállítását segítő termelékenységjavulás tekintetében, a többletbevételeknek az államadósság csökkentésére való felhasználása és a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika meghatározott területekre történő összpontosítása elő fogja segíteni a második euroövezeti ajánlás teljesítését a költségvetési tartalékok újbóli felhalmozása és a beruházások támogatása tekintetében, továbbá a készségek és a foglalkoztathatóság javítását célzó intézkedések hozzájárulnak majd a harmadik euróövezeti ajánlás teljesítéséhez a munkaerőpiac működése tekintetében.

³ HL C 136., 2019.4.12., 1. o.

- (3) A Spanyolországra vonatkozó 2019. évi országjelentést 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások⁴ végrehajtása terén Spanyolország által elért eredményeket, az előző években elfogadott országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Spanyolország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2019. február 27-én tették közzé. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Spanyolországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Változatlanul sebezhetőséget okoz és határokon átnyúló jelentőséggel bír a köz- és a magánszektor nagymértékű külső és belső adósságállománya, továbbá a magas munkanélküliség a gyenge termelékenység-növekedés összefüggésében. A magánszektor adósságállománya tovább csökken, de még mindig jelentős hitelállomány-leépítésre van szükség. Bár a bruttó hazai termék (GDP) erőteljes növekedése folytatódott, az államadósság GDP-hez viszonyított aránya változatlanul magas. A munkanélküliségi ráta továbbra is gyorsan csökken, de még mindig nagyon magas, és a munkaerőpiac nagy fokú szegmentációja a határozott és a határozatlan idejű szerződések mentén gátolja a munkatermelékenység gyorsabb növekedését. 2012 és 2015 között a reform komoly lendületet vett, de ezt követően a politikai környezet változása miatt az elmúlt év ismét egy olyan év volt, amelyben korlátozott volt az előrelépés az előző években elfogadott országspecifikus ajánlások végrehajtása terén. A jelenlegi kedvező gazdasági helyzet lehetőséget biztosít arra, hogy a spanyol gazdaság ellenálló képességének növelése és termelékenységének javítása céljából az ország kezelje a még fennálló reformszükségleteket.
- (4) Spanyolország 2019. április 30-án benyújtotta 2019. évi nemzeti reformprogramját és 2019. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevételére érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

⁴ HL C 320., 2018.9.10., 33. o.

- (5) A 2019. évi stabilitási program ismerteti a spanyolországi stabilitási törvényben meghatározott megelőző és korrekciós eszközök megvalósítása érdekében tett intézkedéseket. Nem tartalmaz azonban terveket az említett eszközök automatikus érvényesítésére, valamint arra vonatkozóan, hogy felülvizsgálják a stabilitási törvény kiadási szabályát annak érdekében, hogy – különösen a gazdasági fellendülés időszakában – az nagyobb mértékben járuljon hozzá a költségvetési konszolidációhoz. A közbeszerzés területén a közkiadások hatékonyságának javításához, valamint a szabálytalanságok megelőzésének előmozdításához alapvető fontosságú lesz a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó, 2017-ben elfogadott törvény határozott végrehajtása. Mindenekelőtt fontos, hogy az új irányítási struktúra, különösen a Független Szabályozási és Felügyeleti Hivatal hatékonyan tudja ellátni a ráruházott feladatokat, valamint hogy – a nemzeti, regionális és helyi szintű ajánlatkérő szervek és közszolgáltató ajánlatkérők közreműködésével – haladéktalanul elfogadják az átfogó nemzeti közbeszerzési stratégiát. Végül, 2019-ben esedékes számos kiadási felülvizsgálat, és az ezekhez kapcsolódó ajánlások végrehajtása várhatóan elősegíti a közkiadások hatékonyságának növelését.
- (6) Az európai strukturális és beruházási alapoknak (esb-alapok) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (7) A túlzott hiány időben történő és tartós korrekciója, valamint a túlzotthiány-eljárás megszüntetéséről szóló (EU) 2019/1001 tanácsi határozat⁶ nyomán Spanyolország a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához és az átmeneti adósságszabály hatálya alá tartozik. Az ország előrejelzése szerint az államháztartási egyenleg a GDP-arányos 2018-as -2,5 %-ról 2019-ben a GDP -2,0 %-ára nő, és 2022-ben kiegyensúlyozottá válik. Az újraszámított strukturális egyenleg⁷ alapján a középtávú költségvetési célt – a strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetési pozíciót – nem tervezik elérni a 2019. évi stabilitási program időszakában. A 2019. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2018. évi 97,1 %-ról 2019-re várhatóan 95,8 %-ra, majd 2022-ben 88,7 %-ra csökken. Az említett költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. A 2019. évi stabilitási programban meghatározott költségvetési célok elérésével kapcsolatos kockázatok főként a bevételi oldalhoz kapcsolódnak, mivel számos bevételi intézkedés esetében jelentős bizonytalanság övezi az elfogadás valószínűségét, illetve az intézkedések eredményét.
- (8) A Tanács 2018. július 13-i ajánlása szerint Spanyolországnak biztosítania kell, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások⁸ nominális növekedési rátája 2019-ben ne haladja meg a 0,6 %-ot, ami a GDP 0,65 %-át kitevő éves strukturális kiigazításnak felel meg. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján fennáll a kockázata annak, hogy 2019-ben jelentős mértékű lesz az eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető, ajánlott kiigazítási pályától.

⁶ A Tanács (EU) 2019/1001 határozata (2019. június 14.) a Spanyolországban fennálló túlzott hiányról szóló 2009/417/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 163., 2019.6.20., 59. o.).

⁷ A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

⁸ A nettó elsődleges államháztartási kiadás a teljes államháztartási kiadás, a következők kivételével: kamatkiadások, az uniós programokra fordított azon kiadások, amelyeket teljes mértékben ellentételeznek az uniós alapokból származó bevételek, valamint az álláskeresői járadékokra fordított kiadások nem diszkrecionális változásai. A hazai finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozás meghatározása négyéves időszakra való simítással történt. A diszkrecionális bevételi intézkedéseket, illetve a törvényben előírt bevételnövelést figyelembe veszik, a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket pedig nettósítják.

- (9) Tekintettel arra, hogy Spanyolország GDP-arányos államadósság-rátája meghaladja a Szerződésben meghatározott 60 %-os referenciaértéket, és az előrejelzés szerint a kibocsátási rés pozitív lesz (GDP-arányosan 2,0 %), 2020-ban a nominális nettó elsődleges államháztartási kiadás nem emelkedhet, összhangban a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében közösen elfogadott kiigazítási követelménymátrixból eredő, a GDP 1,0 %-ának megfelelő strukturális kiigazítással. Ugyanakkor vannak arra utaló jelek, hogy a gazdaság kihasználatlan kapacitását alábecsülik. Az előrejelzés szerint az infláció 2019-ben és 2020-ban 2 % alatt marad és tovább folytatódik a munkaerőpiac stagnálása (a munkanélküliségi ráta magas és nagy arányú a nem önként vállalt részmunkaidős foglalkoztatás, az ideiglenes foglalkoztatás és a dolgozói szegénység). Emellett a megbízhatóságvizsgáló eszköz is azt jelzi, hogy a kibocsátási rés közösen megállapított módszertan szerinti becslését jelentős bizonytalanság övezi. Mindezek alapján a nettó elsődleges államháztartási kiadások legfeljebb 0,9 %-os emelkedésének megfelelő, a GDP 0,65 %-át kitevő éves strukturális kiigazítás tűnik megfelelőnek. A Bizottság változatlan szakpolitikát feltételező, 2019. évi tavaszi előrejelzése alapján fennáll a kockázata annak, hogy 2020-ban jelentős lesz az eltérés az előírt költségvetési kiigazítási követelménytől. Ezenkívül Spanyolország 2019-ben és 2020-ban várhatóan nem tesz eleget az átmeneti adósság szabály követelményeinek. A Tanács összességében úgy véli, hogy 2019-től kezdődően meg kell hozni a szükséges intézkedéseket a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása érdekében. Fontos lenne a többletbevételeket az államadósság-ráta további csökkentésére felhasználni.
- (10) Spanyolországban változatlanul erőteljes a foglalkoztatás növekedése. A munkanélküliség továbbra is csökken, de még mindig jóval meghaladja az uniós átlagot, különösen a fiatalok és az alacsony iskolai végzettségűek körében. A nemek közötti foglalkoztatási, továbbá a szakmai életpálya hosszában jelentkező különbségek még mindig jelentősek. Ezek kiaknázatlan lehetőségeket rejtenek magukban, nem utolsósorban a népesség rohamos elöregedése miatt.

- (11) Bár fokozatosan csökken, a széles körben – többek között a szezonális vagy ciklikus tevékenységeket kevésbé igénylő ágazatokban is – alkalmazott határozott idejű munkaszerződések aránya a legmagasabbak között van az Unióban, és hátráltathatja Spanyolország növekedési potenciálját és társadalmi kohézióját. A leginkább érintettek a fiatalok, az alacsony iskolai végzettségűek és a harmadik országbeli állampolgárok, akik gyakran kedvezőtlenebb szociális ellátási jogosultságokkal bírnak és magasabb körökben a szegénység kockázata. A határozott idejű munkaszerződések gyakran rendkívül rövid időtartamra vonatkoznak, és sem a munkavállalók, sem a munkáltatók szempontjából nem ösztönzik a képzésbe való befektetést, ami viszont gátolja a termelékenység növekedését. A határozott idejű munkaszerződésről határozatlan idejűre történő áttérés még mindig nehéz, és a munkaerő mobilitásának akadályai csökkentik az álláskeresők lehetőségeit és meggátolják a munkaerő hatékony elosztását az országban.
- (12) Spanyolország megerősítette a tartósan munkanélküli személyek támogatását, akik 2018-ban még mindig az aktív népesség 6,4 %-át tették ki. A közelmúltban olyan kezdeményezések indultak, melyek célja, hogy tanácsadás és pályaorientáció révén előmozdítsák a fiatalok foglalkoztathatóságát, de az állásajánlatoknak még mindig csak kis hányada kerül az állami foglalkoztatási szolgálatokhoz, és további erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy igénybevételek a munkakeresés és elhelyezkedés során eredményesebb legyen. Konkrétan, egyes régiókban gyenge a munkáltatók bevonása, és az álláskeresők készségeinek a munkaadók igényeivel való jobb összehangolásához használható profilalkotó eszközök még mindig kezdeti stádiumban vannak. Kialakulóban vannak az állami foglalkoztatási szolgálatok és a szociális szolgálatok közötti partnerségek, de egyes régiókban még mindig korlátozott az együttműködés. A korszerű állami foglalkoztatási szolgálatokba való beruházás növelése a munkavállalói mobilitás támogatásával együtt hozzájárulhat a munkavállalók foglalkoztathatóságának és alkalmazkodóképességének javításához, valamint zökkenőmentesebbé teszi a munkaerőpiaci átmeneteket, ezáltal javítva Spanyolország termelékenységét és hosszú távú, inkluzív növekedését.

(13) Már van eredménye a munkaügyi felügyelőségek megerősítésére irányuló erőfeszítéseknek, amelyek célja a határozatlan idejű szerződésekkel való visszaélések elleni küzdelem, és a határozatlan idejű szerződések nettó foglalkoztatásnövekedésben képviselt aránya emelkedni kezdett. A munkáltatók azonban továbbra is széles körben használják a rövid távú szerződéseket. A korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy több olyan, a munkahelyteremtés támogatására irányuló ösztönző van, amely csak csekély mértékben mozdítja elő a minőségi foglalkoztatást. Spanyolország új értékelést indított el a rendszer egyszerűsítése céljából, de még nem állnak rendelkezésre eredmények. Fel kell gyorsítani a felvételi versenyvizsgákat, hogy a közsférában minden kormányzati szinten csökkenjen a határozott idejű szerződések aránya és a 2020-as felvételi versenyvizsgák végére megvalósuljon a 8 %-os cél. Bár a háromoldalú kerekasztal-megbeszélések elindítása jó irányba tett lépés ahhoz, hogy a szociális partnerek nagyobb mértékben kapcsolódjanak be a szakpolitikák kialakításába, mélyrehatóbb és időszerűbb konzultációkra van szükség.

- (14) A szegénység és a társadalmi kirekesztődés, valamint a jövedelmi egyenlőtlenség kockázatának kitett személyek aránya továbbra is az uniós átlag felett van, noha csökken. Az ideiglenesen foglalkoztatott, az alacsony iskolai végzettségű és az Unión kívül született személyek körében magas a dolgozói szegénység aránya. A gyermekek szegénységi rátája – bár csökkenő tendenciát mutat – továbbra is nagyon magas. A nyugdíjon kívüli szociális transzfereknek a szegénység csökkentésére gyakorolt hatása továbbra is a legalacsonyabbak között van az Unióban, különösen a gyermekek esetében. Spanyolországban a gyermekes háztartások esetében a szociális kiadások GDP-hez viszonyított aránya uniós összehasonlításban a legalacsonyabbak között van, és az ellátások nem kellően célzottak, noha a gyermekek után járó, rászorultsági alapú támogatás a közelmúltban kis mértékben emelkedett. A pozitív tendencia ellenére továbbra is jelentős hiányosságok tapasztalhatók a súlyos és mérsékelt függőségi helyzetben lévők ellátottsága terén. A nemzeti munkanélküliségi támogatás még mindig szétaprózott, és több alrendszerből áll, amelyek az álláskeresőket eltérő kategóriákba célozzák meg. Az idősebb (legalább 52 éves) tartósan munkanélküli személyeknek nyújtott jövedelemtámogatás hatályának és az általa biztosított védelemnek a javítására irányuló közelmúltbeli intézkedések ugyanakkor gyengíthetik e csoport munkavállalásra való ösztönzését. Ugyanakkor a regionális minimumjövedelmi rendszerek jelentősen eltérnek az igénybevételi feltételek, a hatály és megfelelés tekintetében, és a régiók közötti korlátozott hordozhatóságuk visszafogja a munkavállalói mobilitás ösztönzését. Ennek következtében számos rászoruló nem részesül támogatásban. Az egyetemes társadalombiztosítási kártya rendszerének bevezetése átláthatóbbá teszi a szociális ellátásokat és így azok célirányosabbá válhatnak. Bár a gazdaságélénkülés továbbra is hozzájárul a szegénység visszaszorításához, a körülmények szükségessé teszik a társadalmi befogadásra irányuló szakpolitikákba és a szociális infrastruktúrába (például a szociális lakás-építésbe) való beruházást az inkluzív növekedés megvalósítása érdekében. Emellett Spanyolország sajátos területi kohéziós kihívásokkal szembesül, mint például egyes vidéki térségekben az akut elnéptelenedés és előregedés. A vállalkozói létet, a digitális átalakulást és a szociális gazdaságot előmozdító intézkedések az integrált területfejlesztési stratégiák részeként segíthetik e problémák megoldását.

- (15) A válság időszakában a spanyol nyugdíjrendszer fontos szerepet játszott az idős emberek életminőségének fenntartásában, így esetükben kisebb a szegénység kockázata. Az idősödésről szóló 2018. évi jelentés és a nyugdíjak megfelelőségéről szóló jelentés előrejelzései arra utalnak, hogy a 2011. és 2013. évi reformok hozzájárultak a nyugdíjak fenntarthatóságának és viszonylagos megfelelőségének a hosszú távú biztosításához. Azonban az, hogy a nyugdíjemeléseket továbbra is az inflációhoz kapcsolják (amint arról 2018-ban és 2019-ben döntöttek), és figyelmen kívül hagyják a fenntarthatósági tényezőt, kompenzációs intézkedéseket tesz szükségessé a nyugdíjrendszer közép- és hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása érdekében. Emellett intézkedésekre lenne szükség a jövőbeli nyugdíjasok jövedelmének megfelelőségével, valamint a munkával töltött életpályájuk hosszával és teljességével kapcsolatos fő kihívás kezeléséhez, tekintettel a magas munkanélküliségre, valamint a határozott idejű munkaszerződések és a részmunkaidős foglalkoztatás széles körű alkalmazására.
- (16) Spanyolország innovációs teljesítményét és termelékenységnövekedését gátolja a kutatás-fejlesztésre fordított beruházások visszafogott szintje és a strukturális munkaerőhiány. A spanyolországi üzleti szektorban a kutatási-fejlesztési kiadások az uniós átlagnak mindössze a felét teszik ki, különösen a nagyvállalatok esetében, és jelentősek a regionális különbségek. Ezeket a különbségeket erősíti a kutatás-fejlesztésre szánt állami költségvetés alacsony és csökkenő végrehajtási aránya, különösen a hitelek esetében. A fejlett technológiák kidolgozásának és használatának másik fontos akadály a szakemberhiány, valamint a strukturális munkaerőhiány, különösen a kis- és középvállalkozások esetében. A foglalkoztatás a csúcstechnológiai ágazatokban és a tudásintenzív szolgáltatásokban számos spanyol régióban jóval az uniós átlag alatt van. Bár folyamatban van az intelligens szakosodásra vonatkozó regionális innovációs stratégiák kidolgozása, és a nemzeti kutatási és innovációs politika irányításának racionalizálása, a szakpolitikák kialakítása, végrehajtása és értékelése terén folytatott nemzeti-regionális koordináció továbbra is gyenge. Spanyolország innovációs teljesítményének javításához jelentős beruházásokra van szükség a vállalkozói lét és az induló vállalkozások előmozdítása, növekedésük segítése, valamint a vállalkozások versenyképességének és – többek között digitális átalakulás révén – a nagyobb hozzáadott értéket jelentő tevékenységekhez való alkalmazkodóképességének javítása érdekében, azzal a céllal, hogy bővítsék jelenlétüket a nemzetközi piacokon. Ehhez arra is szükség van, hogy nagyobb figyelmet kapjon a köz- és magánszféra partnersége, a tudományos körök és a vállalkozások közötti együttműködés és a technológiatranszfer, különösen a kis- és középvállalkozások esetében, valamennyi kormányzati szinten megerősödjön a kutatási és innovációs politika irányítása, és jobban össze kell hangolni a kutatás-fejlesztési infrastruktúrát és projekteket a regionális és nemzeti innovációs stratégiákkal.

- (17) Bár javulóban van, a korai iskolaelhagyók aránya uniós viszonylatban továbbra is nagyon magas Spanyolországban, és jelentősek a regionális különbségek. Tovább kell javítani az oktatási eredményeket, amelyek jelentősen eltérnek a régiók között. Mindkét tényező negatívan befolyásolja a hosszú távú termelékenységnövekedési potenciált. Az oktatási rendszer reformjára irányuló erőfeszítések elakadtak. A vállalkozások arról számolnak be, hogy nehéz megtalálni az innovációhoz szükséges készségekkel rendelkező munkaerőt, mindenekelőtt az információs és kommunikációs technológiák terén jártas szakembereket. Spanyolország intézkedéseket hagyott jóvá a duális szakképzési rendszer korszerűsítése érdekében, amely kulcsszerepet játszhat az innovációs eredmények hasznosításához szükséges készségek és képesítések biztosításában, de e rendszerek igénybevétele továbbra is mérsékelt. Spanyolországban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya meghaladja az uniós átlagot, de a felsőfokú végzettségűek gyakran nehezen találnak megfelelő állást. A humán tőkének az oktatás és képzés minden szintjén – többek között a felsőoktatásban és a szakképzésben – történő fejlesztése, valamint az oktatás és a vállalkozások közötti szorosabb együttműködés a strukturális munkaerőhiány csökkentése érdekében, előmozdíthatja a fiatal diplomások munkaerőpiacra való belépését. Ugyanakkor a vállalkozások számára biztosíthatja az innovációs kapacitásuk növeléséhez szükséges készségeket és képesítéseket is, és lehetővé teheti, hogy teljeskörűen kiaknázzák a digitális átalakulás kínálta növekedési potenciált. A munkavállalók digitális készségek terén történő átképzése azt is lehetővé tenné, hogy a spanyol vállalkozások versenyképesek maradjanak az egyre inkább digitalizált gazdaságban. Ezek az intézkedések hozzájárulnának a regionális egyenlőtlenségek csökkentéséhez.
- (18) A szabályozás korlátozó jellege és széttagsága Spanyolországban megakadályozza, hogy a vállalkozások kihasználják a méretgazdaságossági előnyöket, és visszafogja a termelékenységet. A piac egységességéről szóló törvény továbbra is az említett problémák kezelésének fontos eszköze. E törvény határozottabb végrehajtása és a szolgáltatásokra vonatkozó meghatározott korlátozások megszüntetése különösen egyes szakmai szolgáltatások, így például az építőmérnökök, az építészek és a jogi szolgáltatások esetében, javítaná a növekedési lehetőségeket és a versenyt. Hasonlóan más olyan területekhez, ahol a régiók kulcsfontosságú szerepet játszanak a reformok sikeres végrehajtásában, a nemzeti és regionális hatóságok közötti erősebb és tartós koordináció e téren is hatékonyabbá teheti a szakpolitikákat.

- (19) A vasúti teherszállítás nem teljes körű összekapcsoltsága, valamint a spanyol piacnak az uniós villamosenergia- és gázpiaccal való korlátozott integrációja nem teszi lehetővé, hogy Spanyolország teljes mértékben részesüljön az uniós egységes piac előnyeiből. Ezért Spanyolországnek további beruházásokat kell végrehajtania ahhoz, hogy az uniós villamosenergia-hálózatokkal való összekapcsoltság terén 2020-ra elérje a kiépített villamosenergia-termelési kapacitásának legalább 10 %-ában meghatározott célt. Beruházásokra van szükség emellett a vasúti teherszállítás nagyobb arányú felhasználásának lehetővé tétele érdekében, ideértve a határokon átnyúló összeköttetéseket Franciaországgal és Portugáliával, valamint a kikötőkhöz és logisztikai csomópontokhoz való kapcsolatot.
- (20) Ahhoz, hogy biztosítható legyen egy fenntarthatóbb fejlődési modell, jelentős beruházásra van még szükség a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás terén. Az épületek energiafogyasztásának csökkentése, valamint az intelligens hálózatok és a megújuló villamos energia tárolásának fejlesztése elősegítené a kereslet jobb kezelését. További intézkedésekkel elő kell mozdítani a fenntartható közlekedést és a körforgásos gazdaságot. Spanyolország egyes területei az éghajlatváltozásnak leginkább kitett európai területek közé tartoznak, ami komoly problémát jelent a meglévő vízkészletekkel való gazdálkodás szempontjából és további infrastrukturális beruházásokat tesz szükségessé a vízgazdálkodás javítása érdekében, például a szennyvízkezelés, a vízvezeték-hálózatok szivárgásainak kezelése és a vízellátás terén. Az elmúlt években tapasztalt folyamatos előrelépés ellenére Spanyolország még nem teljesítette az uniós vízügyi jog egyes követelményeit. Az e célkitűzések teljesítése terén tett előrelépés környezeti, gazdasági és társadalmi előnyökkel járna Spanyolország számára.
- (21) Valamennyi feltárt beruházási hiányosság tekintetében figyelembe kell venni a beruházási igényekkel kapcsolatos egyedi regionális különbségeket. Ami az egy főre jutó GDP-t illeti, mérsékeltek a területi különbségek, de még mindig meghaladják a válság előtti szintet, elsősorban az elbocsátások régiókra gyakorolt aszimmetrikus hatása miatt. Jelenleg a legnagyobb regionális különbségek a munkaerővel és a szociális eredményekkel kapcsolatos mutatók terén jellemzők, melyek esetében a legtöbb spanyol régió elmarad az uniós átlagtól. Más, például az innovációt, a vállalkozói készséget vagy a versenyképességet mérő társadalmi-gazdasági mutatók szintén jelentős területi különbségeket mutatnak. A beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikának megfelelően figyelembe kell vennie a beruházási szükségletek regionális eltéréseit.

- (22) Az uniós alapoknak a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti az ajánlásokban megjelölt hiányosságok egy részének orvosolását, különösen a 2019. évi országjelentés D. mellékletében szereplő területeken. Ez lehetővé tenné Spanyolország számára, hogy az azonosított ágazatok tekintetében a lehető legoptimálisabban használja fel az említett alapokat, a regionális különbségeket és a legkülső régióknak minősülő Kanári-szigetek sajátos helyzetét is figyelembe véve. E beruházások sikerének egyik fontos tényezője az ezen alapok kezelését biztosító nemzeti igazgatási kapacitás megerősítése.
- (23) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a spanyol gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi stabilitási programot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Spanyolországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Spanyolország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (24) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi stabilitási programot, és véleményét⁹ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.
- (25) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi nemzeti reformprogramot és a 2019. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1–4. ajánlás tükrözi. Ezek az ajánlások hozzájárulnak az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlás, különösen az első, a második és a harmadik euroövezeti ajánlás végrehajtásához is. Az 1. ajánlásban említett költségvetési politikák hozzájárulnak többek között a magas államadóssághoz kapcsolódó egyensúlytalanságok kezeléséhez,

⁹ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Spanyolország 2019-ben és 2020-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Biztosítsa, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája 2020-ban ne haladja meg a 0,9 %-ot, ami a GDP 0,65 %-át kitevő éves strukturális kiigazításnak felel meg. Tegyen intézkedéseket a költségvetési és közbeszerzési keretek valamennyi kormányzati szinten történő megerősítésére. Őrizze meg a nyugdíjrendszer fenntarthatóságát. A többletbevételeket használja fel az államadósság-ráta csökkentésének felgyorsítására.
2. Biztosítsa, hogy a foglalkoztatási és szociális szolgálatok képesek legyenek hatékony támogatást nyújtani. Mozdítsa elő a határozatlan idejű munkaszerződésekre való áttérést, többek között a munkaerő-felvételi ösztönzők rendszerének egyszerűsítésével. Javítsa a családtámogatást, csökkentse a nemzeti munkanélküliségi támogatás szétaprózottságát, és kezelje a regionális minimumjövedelmi rendszerek hatályának hiányosságait. Szorítsa vissza a korai iskolaelhagyást és javítsa az oktatási eredményeket, a regionális eltérések figyelembevételével. Erősítse meg az oktatás és az üzleti élet közötti együttműködést azzal a céllal, hogy javuljon a munkaerőpiac szempontjából releváns készségek és képesítések biztosítása, különösen az információs és kommunikációs technológiák terén.
3. Állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába az innováció előmozdítását, az erőforrás- és energiahatékonyságot, a vasúti teherszállítási infrastruktúra korszerűsítését és az Unió többi részével való villamosenergia-összeköttetések bővítését, a regionális különbségeket is figyelembe véve. Fokozza a kutatást és innovációt támogató politikák hatékonyságát.
4. Folytassa a piac egységességéről szóló törvény végrehajtását, mégpedig a közigazgatási szervek közötti együttműködés javítása, valamint annak biztosítása révén, hogy a gazdasági tevékenységekhez – különösen a szolgáltatások esetében – való hozzáférést és azok gyakorlását szabályozó előírások a kormányzat minden szintjén összhangban legyenek az említett törvény elveivel.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök